

Sammendrag av utbruddsrapporten «Campylobacteriose blant deltakere i sykkelrittet Garborgriket Rundt, 20. mai 2013»

Folkehelseinstituttet (FHI) mottok 25 meldinger til Meldesystem for smittsomme sykdommer (MSIS) om mage-tarminfeksjon forårsaket av *Campylobacter* etter deltakelse i rittet Garborgriket Rundt 20. mai 2013. *Campylobacteriose* er en diareesykdom som kan smitte fra dyr til mennesker og forårsakes av enkelte bakterier i slekten *Campylobacter*. Avføring fra dyr kan inneholde ulike tarmpatogener, blant annet *Campylobacter*. Under våte og gjørmete forhold kan gjørme som spruter opp i ansiktet på syklistene derfor gi infeksjoner. Vi sendte ut et elektronisk web-basert spørreskjema til alle som var påmeldt til rittet. Totalt 399 deltakere svarte på spørreundersøkelsen og av disse ble 372 inkludert i analysene. Et kasus ble definert som en deltaker i Garborgriket Rundt 2013 med selvrapportert diare som oppsto fra dagen etter rittet og inntil 10 dager etter rittet. 80 av 372 deltakere oppfylte kasusdefinisjonen og ble klassifisert som kasus i den videre analysen. Dette gir en angrepsrate (AR) på 22 %. Den univariable analysen viste at å drikke fra flaske festet på sykkelen var forbundet med økt risiko for sykdom sammenliknet med andre typer drikkeanordning. Å starte i en av de 5 siste startpuljene eller å fullføre rittet på mer enn tre timer var også forbundet med økt risiko for sykdom. Multivariable analyse viste at å fullføre rittet på over tre timer og å få gjørmesprut i munnen ga økt risiko for å bli syk med henholdsvis RR = 2,4 (95 % KI 1,5-3,7) og RR= 1,7 (95 % KI 1,1-2,8). Tiden som syklistene brukte på rittet var den faktoren som influerte mest på risikoen for sykdom, men er samtidig den faktoren det er vanskeligst å forebygge. I etterkant av spørreundersøkelsen har det vist seg at det er en mulighet for at den egentlige smitekilden ikke var med som mulig eksponering. Veldig mange av deltakerne skylte nemlig både seg selv og sykkelen sin i en andedam på torget i Bryne etter målgang.

Siden eksponering for gjørme forurenset med avføring fra dyr er en risiko for *Campylobacteriose*, bør alle tiltak som kan redusere eksponering for gjørme og forurensning av traseer for sykkelritt vurderes. Allerede kjente forebyggende tiltak er å bruke skjermer eller en annen form for sprutbeskyttelse, benytte en sekk til drikke, unngå drikkeflasker festet på sykkelen og å spytte ut den første munnfullen med vann når man drikker. For arrangørene av Garborgriket Rundt anbefaler vi spesielt at de tilbyr deltakerne en mulighet for å spyle av seg gjørmene etter rittet for å forhindre at de gjentar å skylle av seg i andedammen.

Hele 42 % av deltakerne i Garborgriket Rundt 2013 svarte at de ikke hadde sett noen informasjon om hvilke tiltak de kunne gjøre for å forebygge sykdom. I en undersøkelse gjort etter Birkebeinerrittet i 2010, mener forfatterne av artikkelen at informasjonen som deltakerne kunne finne på arrangørens nettsider i forkant av rittet eller i avisene ga en økningen i skjermbruk i forhold til samme ritt i 2009. Studien viste at disse enkle forebyggende tiltak hadde virket ved at de som hadde skjermer eller en annen form for sprutbeskyttelse hadde mindre risiko for å bli syk enn de som ikke hadde det.

En intensivering av informasjonsarbeidet i forkant av ritt som går gjennom kulturlandskap kan gjøre at flere følger rådene og at andelen syke blir mindre i senere ritt under liknende forhold.

Samarbeidspartnere

Time kommune v/kommuneoverlege Tord Haaland

Rittledelsen for Garborgriket Rundt v/Marton Digernes

FHI: Avdeling for infeksjonsovervåking v/Heidi Lange, Line Vold og Karin Nygard